

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.113>

JEL classification: E50, G15

UDC: 336.7

Віталій ГАВВА

аспірант,

кафедра фінансів імені Віктора Федосова,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

E-mail: vitaliihavva2022@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-6247-9799

<https://publons.com/wos-op/researcher/5400595/vitalii-havva/>

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Цифрові фінансові активи є інноваційними інструментами, які відносно нещодавно отримали бурхливий розвиток в світі. Відсутність єдиного, універсального підходу до визначення сутності цифрових фінансових активів є своєрідним проявом еволюції поглядів регуляторів фінансового ринку та міжнародних фінансових організацій до внутрішньої сутності цих інструментів. Швидке зростання обсягів ринку цифрових фінансових активів в світі збільшує ризики неконтрольованого руху капіталу як в межах окремих національних економік, так і на глобальному рівні. Відсутність нагляду за цим ринком з боку центральних банків чи інших регуляторних органів підвищує можливості учасників ринку щодо використання криптоактивів для ухилення від сплати податків або для фінансування заборонених видів діяльності. При цьому, тенденцією останніх років є поступове підвищення інтересу до ринку криптоактивів з боку центральних банків, які через посилення валютного регулювання намагаються обмежити розвиток тіньової економіки.

Мета статті полягає у тому, щоб на основі визначення сутності цифрових фінансових активів, передумов їх виникнення та ключових факторів, які сприяють зростанню попиту на ці інструменти в світі, обґрунтувати необхідність застосування особливих підходів до їх регулювання з боку центральних банків та держави.

Метод (методологія). В роботі використовувались методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та статистичної обробки даних.

Результати. Визначено сутність, передумови розвитку цифрових фінансових активів та окреслено фактори, які сприяють зростанню попиту на ці інструменти з боку учасників ринку. Виявлено еволюцію підходів до визначення цифрових активів з боку міжнародних організацій та потенціал впливу ринку криптоактивів на розвиток тіньової економіки. Визначено, що оскільки ринок цифрових активів має глобальну природу, а емісійні центри та центри розрахункових операцій знаходяться поза межами впливу окремих національних регуляторів фінансового ринку, то наслідком застосування жорстких підходів до його регулювання на рівні окремої держави може стати посилення тінізації національної економіки.

Ключові слова: віртуальні активи; валютне регулювання; криптовалюта; цифрові фінансові активи; тіньова економіка.

Вступ

Однією з характерних рис визначення цифрових активів (криптоактивів), яке надають міжнародні організації та регуляторні органи (особливо це стосується визначень більш

ранніх періодів) є акцентування уваги на їх походженні, із зазначенням того, хто може або не може бути їх емітентом.

Наприклад, у визначенні, яке надає Європейська банківська асоціація (ЕБА),

© Віталій Гавва, 2023

Отримано: 14.02.2023 р.

Рекомендовано до друку: 27.02.2023 р.

Опубліковано: 29.03.2023 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати:

Гавва В. Передумови розвитку та особливості регулювання цифрових фінансових активів. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 1. С. 113-120. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.113>

записано, що емітентом чи гарантом криптоактиву не є центральний банк або орган державної влади. Зокрема, ЕВА зазначає, що криптоактив – це актив, який: «а) залежить переважно від криптографії та технології DLT або подібної технології, як частина його вартості; б) не випускається і не гарантується центральним банком або державною владою; в) може використовуватися як засіб обміну та/або для інвестиційних цілей та/або для доступу до товару чи послуги» [1].

Європейське управління з цінних паперів та ринків (ESMA), що є регулятором ринку цінних паперів в ЄС, також робить акцент на тому, що емітентом криптоактиву не може бути центральний банк. Так, згідно з визначенням ESMA, криптоактив – це «тип приватного активу, який залежить від криптографії та технології розподіленого реєстру DLT або подібних технологій як частини властивої йому вартості». При цьому, ESMA характеризує криптоактив, як актив, який «не емітується центральним банком та є будь-яким цифровим представленням інтересу, яке може мати цінність, існувати у формі права на отримання певної вигоди або виконання визначених функцій, або може не мати певної мети використання» [2].

Визначення Європейського центрального банку (ECB) є більш загальним: криптоактиви – це «будь-які активи, що існують у цифровій формі, які не представляють фінансових зобов'язань щодо будь-якої фізичної чи юридичної особи, і які не втілюють у собі будь-яких майнових прав щодо суб'єкта господарювання» [3].

Проте Міжнародна організація комісій з цінних паперів (IOSCO) акцентує увагу на приватному походженні криптоактивів, зазначаючи, що це «тип приватного активу, який в першу чергу залежить від криптографії та технології розподіленого реєстру (DLT) або подібної технології, як частини властивої їм вартості, і може мати функції грошей, товару чи цінних паперів, або бути похідним інструментом» [4].

На нашу думку, найбільш повним на сьогодні є визначення, яке дає група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF). FATF визначає криптоактиви як: «цифрове

представлення вартості, щодо якого можна здійснювати цифровий обмін або використовувати їх для платежів чи інвестицій. Вони включають як конвертовані та неконвертовані види, так і централізовані та децентралізовані форми, а також активи, отримані шляхом ICO» [5]. Іншими словами, ознака приналежності до цифрових активів (крипто-активів або віртуальних активів) не залежить від того, хто є їх емітентом.

В національному законодавстві України визначення терміну «віртуальні активи» з'явилося нещодавно – лише в 2022 році. Так, згідно із статтею 1 Закону України «Про віртуальні активи»: «віртуальний актив – нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав» [6].

В цілому, можна зазначити, що у світовій практиці терміни: цифрові фінансові активи, крипто-активи та віртуальні активи майже тотожні. В Україні на законодавчому рівні закріплене лише поняття віртуальних активів, під якими розуміються дані в електронній, тобто цифровій, формі. Також звертає на себе увагу, що лише визначення FATF та Європейського центрального банку не акцентують увагу на походженні цифрових активів, які можуть бути емітовані як приватними компаніями, так і центральними банками. Цей підхід до визначення криптоактивів відрізняється від того, який застосовують такі міжнародні регуляторні органи, як Міжнародна організація комісій з цінних паперів, Європейське управління з цінних паперів та ринків, а також Європейська банківська асоціація, які формували свої підходи до трактування цього терміну ще у 2019-2020 рр., коли центральні банки країн світу ще не почали масово заявляти про свою готовність до випуску власних цифрових валют (CDBC – Central bank Digital Currency).

Мета статті

Метою статті є на основі визначення сутності цифрових фінансових активів, передумов їх виникнення та ключових факторів, які сприяють зростанню попиту на ці інструменти в світі, обґрунтувати необхідність застосування особливих підходів до їх регулювання з боку центральних банків та держави.

Виклад основного матеріалу дослідження

Головною передумовою того, що цифрові активи з'явилися на світовому ринку, стала зарегульованість розрахунків фіатними (звичайними) валютами, емітентами яких, як правило, є державні центральні банки, на фоні зростаючих обсягів транскордонних валютних операцій. Так, за даними Світового банку, тільки обсяг переказів коштів трудовими мігрантами у країни з низьким та середнім рівнем доходів у 2021 році склав 589 млрд доларів США [7], при чому з року в рік ці обсяги зростають.

Якщо проаналізувати, як змінювалась система валютного регулювання транскордонних операцій за останнє десятиліття, то можна побачити що поступово посилювались як вимоги у сфері фінансового моніторингу, так і прагнення центральних банків обмежити витік валюти з країни, особливо в часи фінансової нестабільності. Наприклад, ще у 2011 році загальний обсяг тіньових розрахунків в світі Рада фінансової стабільності (FSB) оцінила на рівні 67 трлн доларів США, що було ненабагато менше за річний обсяг світового ВВП. [8] При цьому, найбільший обсяг операцій приходився на американські банки, які виступали посередниками при розрахунках в доларах США між різними країнами.

Шоковані такою статистикою від Ради фінансової стабільності, банківські регулятори почали більш активно боротись з тіньовими розрахунками, результатом чого стало практичне впровадження значної кількості ініціатив, в т. ч. в галузі фінансового моніторингу. Так, FATF розширила «чорний список» країн, в яких не боролись з відмиванням грошей і тіньовими розрахунками. Міністерство фінансів США запровадило санкції проти країн, які відмовлялись боротись з відмиванням грошей,

або фінансували тероризм, або підтримували нелегальну торгівлю зброєю, людьми, чи наркотичними засобами.

До складної системи фінансового моніторингу додався ефект від зарегульованості слабких ринків. Спроба центральних банків (та / або монетарної влади) утримати капітал в середині країн і зловживання такими інструментами як обов'язковість повернення валютної виручки, обмеження вивозу іноземної валюти з інвестиційними цілями або ліміти на вивезення валюти населенням – все це призвело до того, що бізнес та населення почали шукати шляхи обходу обмежень. Додатковим стимулом до пошуку нових форм обходу обмежень, які накладались так званими інструментами «контролю за капіталом», стало прагнення суб'єктів господарювання знизити податковий тиск.

Саме цифрові активи у формі криптовалют стали такими інструментами, які дозволяли без втрати функціональності класичних (фіатних) валют проводити ті ж самі операції, що і з класичними грошима, але з тією різницею, що криптовалюту знаходились поза межами контролю центральних банків. Так, центральні банки, які є емітентами фіатних валют, можуть контролювати тільки процеси руху валютних активів, які відбуваються на «вході» чи «виході» з системи, тобто коли відбувається процес обміну фіатних валют на криптоактиви чи навпаки. В свою чергу, все, що відбувається всередині систем обігу криптовалюти, контролю майже не піддається. Виходячи з цього, криптоактиви привертають увагу:

- осіб, які проводять незаконні операції, наприклад, здійснюють торгівлю зброєю або фінансування тероризму;
- осіб, які хочуть обійти жорстке регулювання з боку центральних банків і мати можливість вільно ввозити/вивозити капітал з країни операцій;
- осіб, які хочуть мінімізувати податки.

В цілому, саме ці три джерела породжують попит на віртуальні активи, і всі вони розходяться з інтересами центральних банків та фіскальних державних органів або органів по боротьбі з відмиванням грошей.

Важливо враховувати, що потенціал розвитку ринку цифрових активів в

глобальному вимірі реалізований далеко не повністю. Обсяг попиту, який сьогодні спостерігається на різні криптоактиви, має вкрай нестабільний характер і залежить від моделей контролю, запроваджених органами фінансової та монетарної влади щодо операцій зі входу в криптоактиви і виходу з них. При цьому, каталізатором для розвитку ринку цифрових активів є відмінності в регулюванні грошового обігу в різних юрисдикціях. Наприклад, в КНР сьогодні діють суворі правила купівлі та вивозу іноземної валюти своїми громадянами, які були започатковані ще в 2015 році, коли влада КНР ввела ліміт на купівлю іноземної валюти за юані. Згодом, у 2017 році, ці ліміти були переглянуті у більш суворий бік, і тепер кожен громадянин без надання даних про джерела походження коштів може купити не більше 50000 доларів на рік [9]. Такі обмеження створили незручності для малого та середнього бізнесу в КНР. Тому спочатку з'явився ринок послуг з обміну, де ділки торгували правом на купівлю валюти у сумі до 50000 доларів (це право було викуплено у бідного сільського населення), а потім попит почав впорядковуватись за допомогою

криптоактивів, шляхом експорту продукції та послуг з КНР за криптоактиви.

Передумови попиту на цифрові активи в Україні. В Україні сьогодні діють досить жорсткі обмеження на валютному ринку, особливо у сфері готівкового обігу. Наприклад, громадяни можуть вивозити за межі країни готівкову валюту у сумі не більше 10000 євро на одну повнолітню особу. Національним банком України (НБУ) встановлені і періодично переглядаються ліміти на перекази коштів в іноземній валюті за кордон а також на операції зі зняття за кордоном коштів з платіжних карток у національній валюті. Експортерам встановлено граничний термін, в який вони мають повертати валютну виручку до України, тощо.

Іншими словами, в Україні з різною інтенсивністю діє весь спектр інструментарію «контролю за капіталом». При цьому, в Україні склалась економічна кон'юнктура, яка є дуже привабливою для осіб, що працюють з цифровими активами, і особливо – з криптовалютами. Так, в останні роки перекази заробітчан до України перевищували 1 млрд доларів на місяць (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка переказів заробітчан в Україну та частки тіньової економіки в офіційному ВВП

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Частка М0 в М1 (розраховано за даними НБУ), %	54,17%	49,91%	49,15%	45,35%	42,39%
Перекази заробітчан в Україну, млрд доларів США	10,880	12,010	11,960	15,026	12,110*
Частка тіньового сектору в офіційному ВВП, %	29%	28%	30%	31%	33%*

*- попередні оцінки

Примітки: Складено за даними НБУ та Міністерства економіки України [10; 11].

Важливо, що оцінки НБУ щодо обсягів переказів заробітчан є значно меншими, ніж, наприклад, оцінки Світового Банку. Це добре видно на базі показників 2019 року, коли НБУ оцінив перекази в Україну на рівні 12,01 млрд доларів, а Світовий банк – на рівні близько 16 млрд доларів. [12] В цілому, рівень переказів заробітчан в Україну залишається дуже високим і становить близько 8-10% ВВП, що вказує на їх значущість для економіки України. А враховуючи, що суттєва частина таких переказів є неофіційною, то можна висунути

гіпотезу, що вони стимулюють розвиток тіньового сектору української економіки.

Сьогодні немає узгодженості в оцінках щодо частки тіньового сектору в офіційному ВВП України. За офіційною статистикою Міністерства Економіки України, в останні роки цей показник коливався на рівні 29-33%, але за експертними оцінками – він досягав 50%. Високий рівень тіньового сектору в структурі національної економіки підтверджує і значний обсяг готівки в обігу, який в останні роки коливався в межах 40-53% від загального грошового агрегату М1. Наприклад, якщо в Швеції частка М0 в М1 в

2022 році складала менше 1%, то в Україні вона перевищила 42% (див. табл. 1).

Висока популярність в Україні готівкових розрахунків вказує на значну питому вагу тіньового сектору в економіці. Тобто кон'юнктура національної економіки України є сприятливою для розвитку ринку цифрових активів у формі криптовалют. Не дивлячись на прийняття в 2022 році Закону України «Про віртуальні активи», який спрямований на врегулювання обігу віртуальних активів в Україні [6], потрібно зазначити, що система регулювання обігу цифрових активів в Україні досі не сформована. Сьогодні значна частина операцій резидентів України з криптоактивами відбувається поза межами України. Сплеск еміграції українців, який спричинила війна, впливає на цю тенденцію як каталізатор. Тому ринок цифрових активів в Україні потребує посилення регулювання, але не заборони, інакше він може сприяти зростанню ролі тіньового сектору.

Досить небезпечним про-інфляційним трендом світового масштабу, який сформувався в останні роки, є виведення товарообігу з-під парасольки фіатних валют. Справа в тому, що більшість центральних банків при регулюванні грошового обігу користуються монетарною теорією, згідно з якою грошова маса, яка випущена в обіг, має відповідати товарній масі. Якщо частина виробників починає продавати свою продукцію за криптовалюту, то це означає, що виробництво вони забезпечували за рахунок витрат в фіатних валютах, а потім частину своєї виручки разом з доданою вартістю вивели з системи, яка обслуговувалась фіатними валютами. З часом ми можемо прийти до ситуації, коли обсяги товарів та послуг в офіційній економіці істотно скоротяться, а функції фіатних валют будуть заміщені криптовалютою.

Такий стан справ є основним протиріччям, який ставить емітентів і власників цифрових активів у ситуацію, коли їх інтереси протирічать інтересам центральних банків та держави в цілому, оскільки їх операції з криптоактивами не підлягають:

- фінансовому моніторингу;
- оподаткуванню.

Додатковим мінусом для держави є те, що зростання популярності криптовалют в країні

буде негативно впливати на емісійний дохід держави, оскільки зростання рівня покриття/обслуговування цифровими активами товарів та послуг призведе до обмеження зростання класичної грошової маси. Розуміння цього призводить до того, що окремі центральні банки намагаються або обмежити ринок криптовалют, або взяти його під свій жорсткий контроль.

У вересні 2021 року Народний банк Китаю (НБК) заявив, що повністю забороняє розрахунки криптовалютами, причому було заборонено не лише обмін криптовалютами на юані і навпаки, але і навіть їх майнінг [9]. НБК став першим центральним банком-емітентом світової резервної валюти, який заборонив функціонування ринку криптоактивів. Проте є дуже висока ймовірність, що така заборона призвела до того, що операції громадян КНР з криптовалютами перейшли в тінь, і тепер вони є непрозорими як для НБК, так і для податкової влади КНР.

Недоцільність і неефективність заборони криптоактивів в межах однієї країни пов'язана з тим, що за своєю суттю ринок цих інструментів є глобальним. Якщо компанія експортує товари та послуги за криптовалюту, яку потім обмінює на безготівкову іноземну фіатну валюту, то в такому випадку інформація про продажі товарів та послуг скоріше за все буде недоступною для податкових органів країни. Тобто заборона криптоактивів має або носити глобальний характер, або вона буде нерезультативною. Інакше кажучи, емітенти цифрових активів мають або стати поза законом у всіх юрисдикціях і втратити можливість обміну цифрових активів на фіатні валюти, або повинні регулюватись спеціальними правилами, уніфікованими для всього світу. В іншому випадку, повна або часткова заборона обігу криптовалют буде просто підштовхувати власників цифрових активів до операцій в юрисдикціях з більш м'яким регулюванням.

Таким чином, в окремій країні, навіть в країні з таким жорстким регулюванням як КНР, проста заборона криптовалют не має сенсу, оскільки її обіг буде відбуватись незалежно від бажань центрального банку, але вже поза законом. В таких умовах жорсткого регулювання перспективи випуску цифрових валют

центральним банком (CBDC) також будуть сумнівними. Наявність жорсткої системи контролю з боку центрального банку за CBDC просто призведе до втрати привабливості цифрового активу в очах користувача.

Висновки та перспективи подальших розвідок

За підсумками дослідження можна зробити наступні висновки:

1. В світі поки що немає єдиного підходу до визначення поняття «цифрові фінансові активи» (криптоактиви). Зміна поглядів на визначення криптоактивів відображає трансформацію підходів щодо того, чи має їх емісійний центр бути приватним, чи він повинен підпорядковуватись центральному банку. Інтерес центральних банків до ринку криптоактивів поступово підвищується, оскільки, по-перше, валютний ринок традиційно належить до їх сфери регулювання, а по-друге, наявність контролю з боку центробанків за цим ринком гальмуватиме розвиток тіньового сектору економіки. Тому на ринку будуть з'являтися не тільки криптовалюти на базі суспільного договору з приватними компаніями, але і цифрові валюти центральних банків (CBDC).

2. Структура економіки України має високу схильність до впливу тіньового сектору, який у

сучасному світі є одним з носіїв попиту на криптовалюту. Вагомий обсяг тіньового сектору України постійно підживлює значний обсяг переказів заробітчан з-за кордону, частина з яких мають неофіційний характер. Для запобігання шкоди національній економіці від розвитку ринку криптовалют, в Україні має бути впроваджений передовий досвід регулювання цього ринку.

3. Проста заборона ринку цифрових фінансових активів в Україні, в сучасних умовах не є неможливою. Створена в Україні на законодавчому рівні доволі суворі система контролю за експортом та імпортом на практиці супроводжується значними обсягами тіньових операцій, в тому числі з використанням готівки. Потрібно враховувати, що ринок цифрових активів має глобальну природу. Емісійні центри та центри розрахункових операцій знаходяться далеко за межами України. Тому наслідком заборони операцій з цифровими активами стане посилення тінізації офіційного сектору економіки. Враховуючи все вищенаведене, питання формування в Україні ліберального регулювання ринку цифрових активів потребує подальшого дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Report with advice for the European Commission on crypto-assets. EBA Report. European Banking Authority. January 2019. 30 p. URL: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/2545547/67493daa-85a8-4429-aa91-e9a5ed880684/EBA%20Report%20on%20crypto%20assets.pdf>.
2. Initial Coin Offerings and Crypto-Assets. Advice. European Securities and Markets Authority. January 2019. 49 p. URL: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-1391_crypto_advice.pdf.
3. Crypto-assets – trends and implications. MIP OnLine – 2019. European Central Bank. June 2019. URL: https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/mip-online/2019/html/1906_crypto_assets.en.html.
4. Investor Education on Crypto-Assets. Final Report. The Board of The International Organization of Securities Commissions. December 2020. 35 p. URL: <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD668.pdf>.
5. Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers. Updated Guidance for a Risk-Based Approach. FATF/OECD. 2021. 111 p. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Guidance-rba-virtual-assets-2021.html>.
6. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
7. Remittance Flows Register Robust 7.3 Percent Growth in 2021. The World Bank Press release. November 2021. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2021/11/17/remittance-flows-register-robust-7-3-percent-growth-in-2021>.
8. FSB Publishes Initial Integrated Set of Recommendations to Strengthen Oversight and Regulation of Shadow Banking. FSB Press release. November 2012. URL: <https://www.fsb.org>.

9. Joanna Ossinger and Zheping Huang. Chinese Regulators Are Serious About Crypto Ban This Time. Bloomberg. September 2021. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-09-26/chinese-regulators-are-serious-about-banning-crypto-this-time>.
10. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://me.gov.ua>.
12. World Bank Predicts Sharpest Decline of Remittances in Recent History. The World Bank Press release. April 2020. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/04/22/world-bank-predicts-sharpest-decline-of-remittances-in-recent-history>.

REFERENCES

1. Report with advice for the European Commission on crypto-assets. (2019). EBA Report. European Banking Authority. Retrieved from: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/2545547/67493daa-85a8-4429-aa91-e9a5ed880684/EBA%20Report%20on%20crypto%20assets.pdf>.
2. Initial Coin Offerings and Crypto-Assets. Advice. (2019). European Securities and Markets Authority. Retrieved from: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-1391_crypto_advice.pdf.
3. Crypto-assets – trends and implications. (2019). MIP OnLine – 2019. European Central Bank. Retrieved from: https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/mip-online/2019/html/1906_crypto_assets.en.html.
4. Investor Education on Crypto-Assets. Final Report. (2020). The Board of The International Organization of Securities Commissions. Retrieved from: <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD668.pdf>.
5. Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers. Updated Guidance for a Risk-Based Approach. (2021). FATF /OECD. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Guidance-rba-virtual-assets-2021.html>.
6. Law of Ukraine on the virtual assets № 2074-IX (2022, February 17). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> [in Ukrainian].
7. Ong, Rebecca (2021). Remittance Flows Register Robust 7.3 Percent Growth in 2021. The World Bank Press release. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2021/11/17/remittance-flows-register-robust-7-3-percent-growth-in-2021>.
8. FSB Publishes Initial Integrated Set of Recommendations to Strengthen Oversight and Regulation of Shadow Banking. (2012). FSB Press release. Retrieved from: <https://www.fsb.org>.
9. Joanna Ossinger and Zheping Huang (2021). Chinese Regulators Are Serious About Crypto Ban This Time. Bloomberg. Retrieved from: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-09-26/chinese-regulators-are-serious-about-banning-crypto-this-time>.
10. Ofitsiyniy sait Natsionalnoho banku Ukrainy. Retrieved from: <https://bank.gov.ua>.
11. Ofitsiyniy sait Ministerstva ekonomiky Ukrainy. Retrieved from: <https://me.gov.ua>.
12. World Bank Predicts Sharpest Decline of Remittances in Recent History. (2020). The World Bank Press release. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/04/22/world-bank-predicts-sharpest-decline-of-remittances-in-recent-history>.

Vitalii Havva, PhD student, Department of Finance named after Victor Fedosov, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

PREREQUISITES FOR THE DEVELOPMENT AND FEATURES OF THE REGULATION OF THE DIGITAL FINANCIAL ASSETS

Abstract

Introduction. Digital financial assets are innovative tools that have received rapid development in the world relatively recently. The lack of a single, universal approach to determining the essence of digital financial assets is a peculiar manifestation of the evolution of the views of financial market regulators and international financial organizations towards the inner essence of these instruments. The rapid growth of the market of digital financial assets in the world increases the risks of uncontrolled movement of capital both within individual national economies and at the global level. The lack of oversight of this market by central banks or other regulatory authorities increases the opportunities for market participants to use crypto-assets to evade taxes or finance prohibited activities. At the same time, the trend of recent years is a gradual increase in interest in the cryptoasset market on the part of central banks, which, due to the strengthening of currency regulation, are trying to limit the development of the shadow economy.

The purpose of the article is to justify the need for special approaches to their regulation on the part of central banks and the state, based on the definition of the essence of digital financial assets, the prerequisites for their emergence and the key factors that contribute to the growth of demand for these instruments in the world.

Method (methodology). The work used methods of analysis, synthesis, comparison, generalization and statistical processing of data.

The results. The essence, prerequisites for the development of digital financial assets are determined, and the factors contributing to the growth of demand for these instruments from the side of market participants are outlined. The evolution of approaches to the definition of digital assets from the side of international organizations and the potential influence of the crypto-asset market on the development of the shadow economy have been revealed. It was determined that since the market of digital assets has a global nature, and emission centers and centers of settlement operations are outside the influence of individual national regulators of the financial market, the consequence of applying strict approaches to its regulation at the level of a separate state may be the strengthening of the shadowing of the national economy.

Keywords: virtual assets; currency regulation; cryptocurrency; digital financial assets; shadow economy.

Cite as: Havva, V. (2023). Prerequisites for the development and features of the regulation of the digital financial assets. *Economic analysis*, 33 (1), 113-120. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.113>